

Si det

Debattredaktør

Elisabeth Skarsbø Moen

Debattredigerer

Knut Åge Hansen

SMS

Send ditt innlegg med kodeord «sidet» og din mening til: 2200

Uro bremsar olje-

● Den kraftige auka i oljepriisen dei siste 10 åra har skapt feststemning i oljenæringa.

● Då skulle ein tru at leiinga i store oljeselskap som Statoil var fornøgde, og at aksjonærane klappa i hendene. Slik er det ikkje.

Den kraftige auka i oljepriisen dei siste 10 åra har skapt feststemning i oljenæringa, med tusenvis av nye arbeidsplassar, høg lønnsvekst og låg arbeidsløyse i norsk økonomi. I tillegg kjem opphopinga på Oljefondet, som gjer at politikarane kan kausjonere for krisetider utan å måtte låne ei krone.

Auka i oljepriisen har gitt store inntekter for selskap og samfunn.

Då skulle ein tru at leiinga i store oljeselskap som Statoil var fornøgde, og at aksjonærane klappa i hendene.

Klaus Mohn, professor, Handelshøgskolen ved UiS og professor II, NHH

OLJE

seg råd til eit så høgt energiforbruk som oljenæringa legg til grunn.

Oljeproduksjon frå nye kjelder fossar inn på marknaden, og om det roar seg litt i Midtøsten og Nord-Afrika, kan oljemarknaden raskt bli overforsynt.

I så fall vil oljeselskapa sine inntekter falle i takt med oljepriisen.

Det er enkelt å teikne eit liknande scenario for gassprisane, spesielt om ein opnar for at skifer-gass-eventyret i USA vil spreie seg til fleire deler av verda. Billeg gass er og med på å true olja si tradisjonelle monopolrolle som drivstoff i transportsektoren, der el-bilar og gassdrivne kjøretøy blir stadig meir vanlege.

Staten kontrollerer

I tillegg er det grunn til å mistenke kapitalmarknaden for å reise tvil rundt strategien blant dei internasjonale oljeselskapa. Modninga er langt framskriden i vestlege olje- og gassprovinsar, og det blir stadig vanskelegare å få tilgang til lønsame reservar i vår del av verda.

Derfor må oljeselskapa i aukande grad orientere seg mot land der olja og gassen er eigd av staten og kontrollert av statlege oljeselskap.

At oljeselskapa kan gå på ein smell og to når dei spelar på bortebane har me sett mange eksempel på dei siste åra. Dette

Kutt og kapitaldisiplin

Slik er det ikkje. Uroa ulmar nemleg mellom oljeselskapa og aksjonærane deira. Meir enn på lang tid er merksemda samla om kostnadskutt og kapitaldisiplin, samstundes som olje-leiarar manar til varsemd og atterhald både hos leverandørar og eigne tilsette.

Aksjonærane har heller ikkje særleg grunn til å juble, for dei store oljeselskapa sine aksjekursar har jamt over vist ei nokså flat utvikling dei seinare åra, trass i at oljepriisen har stige kraftig.

Det er nesten som ein kan lure på om aksjonærane er i ferd med å miste trua på oljenæringa.

Ei muleg forklaring på den svake kursutviklinga er at investorane har kome i tvil om prestasjonar, planar og strategiar i dei store oljeselskapa.

Det er i så fall ikkje så merkeleg. For ikkje har dei levert produksjonen dei har lova, ikkje har dei haldt kostnadane i sjakk og ikkje har dei levert lønnsmed og avkastning i tråd med forventningane.

Nye kjelder

Samstundes engstar investorane seg meir for marknadsutsiktene enn oljeselskapa gjer. Med nokså slappe utsikter for verdsøkonomien og høge energiprisar er det ikkje lenger sikkert at verda vil ta

Støre vil ikke at oljefondet investerer i kullproduserende næringer. Skal vi avvikle gruvene på Svalbard. De er bare 99,9 prosent eid av den norske stat.

Knut

De siste dagers lesning om hvordan de tidligere sjefene i Norsk Kylling har spilt russisk rulett med norske forbrukeres matvaresikkerhet og helse, ved å bruke inntil fem år gammelt kjøtt i sine produkter, er skremmende lesning. Hvor har Mattilsynet vært, og hvilken rolle har de spilt i denne saken?

Inge, Støren

Skal Norge avkristnes med alle midler? Det må ringe noen klokke hos regjeringen når statskanalen nekter en nyhetsopplæser å bære et halskors.

Gunnar, Stord

Under dekningen av busskapringen virket det som om TV 2-reporterne var mest opptatt av at gjemingsmannen ikke var norsk enn selve tragedien.

Lisbeth, Raufoss

Regjeringen vil satse på nordområdene, men nevner ikke med et ord en forlengelse av banen fra Bodø og videre nordover. Det er ikke mulig å si at man skal satse på nordområdene, uten at det følger jernbane med i den satsingen.

Ole Kristian, Oslo

Fotballspert Tjærnås har så lenge FKH har vært i eliteserien, tippet laget langt nede på tabellen, men VIF har han tippet i medaljekampen! Hver gang må han snu tabellen for å få rett!

Asbjørn, Aksdal

Jeg skjønner ikke hva sjakk-reportasjer gjør i VG sporten. Jeg har fått sagt til meg at sjakk er kultur og ikke sport.

Inge, Drammen

Marit Christensen og Aschehoug forlag betegner «Moren» som en viktig bok. Ja, det er vel pengene de tenker på da.

Trond, Hommelvik

Den mye værmeldingen på TV 2 er forferdelig dårlig.

Avid, Gol

SVAKERE TALL: Konsenssjef Helge Lund presenterte sist uke Statoils tall for 2. kvartal. - Det er og med bakgrunn i krava frå kapitalmarknaden at Statoil har sett i gong store prosjekt for forbetring og kostnadskutt, skriver kronikkforfatteren.

Foto: HEIKO JUNGE/NTB scanpix

kan tyde på at vestleg forretningskultur og kommersialisme ikkje er ei vinnaroppskrift over alt i verda.

Klima-utfordring

Til slutt er det forhold som tyder på at klima-utfordringa har begynt å forstyrre det tradisjonelle verdsynet i deler av kapitalmarknaden. Spesifikt vil ei innstramning i energi- og klimapolitikken etter alt å dømme gi ei demping av etterspurnaden av olje, med lågare prisar til oljeselskapa som resultat.

Meir direkte regulering av olje- og gassutvinning er heller ikkje utenkeleg om verda kjem saman om eit 2-gradersmål for klimapolitikken.

Men så langt let ikkje slike utsikter til å være innbakt i aksjemarknaden.

Enkelte investor-grupper ser uansett klima-risikoen som så brysam at dei har bede aktuelle kull- og oljeselskap om å greie ut

korleis denne risikoen blir handtert. Slike initiativ vil ikkje auke den generelle appetitten på oljesaksjar.

Resultatet av alt dette er at investorane etter kvart har blitt skeptiske, utolmodige, og stadig meir opptekne av kontantstrøm og aksjeutbytte frå oljeselskapa på kort sikt.

Tendensen er at dei vil ha meir av pengane sine tilbake no (dvs høgt aksjeutbytte) framfor å forplikte seg til stadig fleire svære, langsiktige, kostnadstunge og risikable utbyggingsprosjekt - med usikker avkastning.

Prioriterer utbytte

Derfor premierar investorane no dei oljeselskapa som kuttar investeringsplanane og i staden prioriterer utbetaling av utbytte. BP er eit av oljeselskapa som har forstått dette, og difor fekk deira presentasjon av 3. kvartalsresultat

E-POST

Leserinnlegg sendes til sidet@vg.no

Kronikker og replikker til debatt@vg.no

● Navn og adresse må oppgis på innsendte innlegg, også når navnet ikke skal i avisen.

● Innlegg med angrep på privatpersoner må signeres med fullt navn.

” Nødetatene brukte for lang tid på å komme seg til stedet der tre personer ble drept om bord i Valdresekspressen.

Hadia Tajik, leder justiskomiteen Stortinget (Ap)

” Nå må tiltak på plass umiddelbart. Forsterkede helseundersøkelser, særlig innenfor psykiatri. Lukkede mottak må etableres, og desentraliserte mottak må revurderes.

Per Sandberg, stortingsrepresentant (Frp) nettavisen.no

boomen

ei god mottaking sist veke. Når Statoil sitt resultat ikkje blei like godt mottatt av marknaden så skyldast nok dette mellom anna at kontantstrømmen frå drifta hittil i år ikkje på langt nær strekk til for å dekke investeringane, slik at selskapet har måtta låne pengar for å kunne betale aksjeutbytte.

Mange teikn tyder likevel på at skepsisen frå kapitalmarknaden gir ei justering av kursen også for Statoil.

Gong på gong den siste veka har leiinga i Statoil understreka at verdiskaping er viktigare enn vekst, og at ein ikkje lenger er «gift med» produksjonsmålet for 2020. Ein overmoden skilsmisse, vil mange meine.

Når Statoil no veljer å utsette store feltprosjekt på norsk sokkel, så har det og med å gjere at investeringane er i ferd med å ete seg for store i forhold til inntektene.

I dette lyset er det enklare å forstå korfor Helge Lund uttaler at å skape lønnsemd i ei «eventuell» vidareutvikling av

Snorre-feltet vil «bli ein veldig, veldig stor jobb.»

Det er og med bakgrunn i krava frå kapitalmarknaden at Statoil har sett i gong store prosjekt for forbedring og kostnadsuttak, som sidan har skapt overskrifter om out-sourcing og utflytting.

At miljøørsla ynskjer denne utviklinga velkomen er lett å forstå, etter som lågare aktivitet på norsk sokkel vil medføre ei demping av utsleppa av klimagassar frå oljeverksemda, og kanskje til og med andre stader i verda.

Eit meir gjerrig Statoil medfører hardare prioritering av investeringane og eit meir dempa utvikling i aktivitetsnivået på norsk sokkel i åra dei nærmaste åra.

Etter skeivdelt vekst i 10 år er ei meir balansert utvikling i norsk økonomi ikkje å forakte. Eit meir gjerrig Statoil kan i tillegg gi større overskot, meir skatteinntekter og høgare aksjekurs. Slett ikkje verst for aksjonærane, som når alt kjem til alt er oss alle.

Lær rundkjøring i Tyrkia

Etter en flott uke i Tyrkia, med store opplevelser på historisk rundreise med buss, har jeg et lite men viktig budskap til norske veimyndigheter: I alle sterkt trafikkerte rundkjøringer er det lysregulering for alle innkommende kjørefelt. Dette skaper en rettferdig fordeling bl.a. i rushtiden! Både i Bergen, Oslo og flere større byer her nord, har vi rundkjøringer som – pga. – svært ujevn trafikk fra de forskjellige retninger – gjør at noen kan bli stående aldri så lenge, før det blir en mulighet. Ofte tas sjanser som resulterer i både knust glass og bulker.

De tyrkiske rundkjøringenes trafikkfyr er i mange tilfeller også utstyrt med en lampe over det røde lyset: Denne viser hvor mange sekunder det til enhver tid er før lyset skifter fra rødt til grønt, eller omvendt. Dette skaper en rettferdig fordeling, og alle vil da være orientert om de har tid til å kjøre

gjennom, eller ikke.

Mitt forslag: En gruppe fra rette avdelingen hos Statens vegvesen og Samferdselsdepartementet bør ta seg en tur til Antalya, Izmir, Ankara eller Istanbul, og se hvordan dette fungerer i praksis! De vil absolutt tilegne seg erfaringer som bør komme norske trafikanter til gode!

Terje Haugom, samfunnsdebattant

Først grisen

For noen år siden måtte grisen fjernes på Sørlandets sykehus i Kristiansand. Bildet av grisen, sammen med andre kjente dyr, hang på ei dør i barneavdelingen på nevnte sykehus.

Grisen måtte fjernes fordi det uskyldige bildet ble støtende for våre nye landsmenn ...

På nettet kan vi lese at NRK-journalist Siv Kristin Sællmann nede i Kristiansand har måttet fjerne halskjeden med et pent kors. Nå har også ett av våre viktigste kristne symboler, korset, blitt støtende for enkelte TV seere.

Jeg vil oppfordre Siv Kristin Sællmann til å bruke halskjedet med korset så får vi se hvor langt NRK vil gå i sin avkristning av Norge.

Kåre Eriksen, Oslo

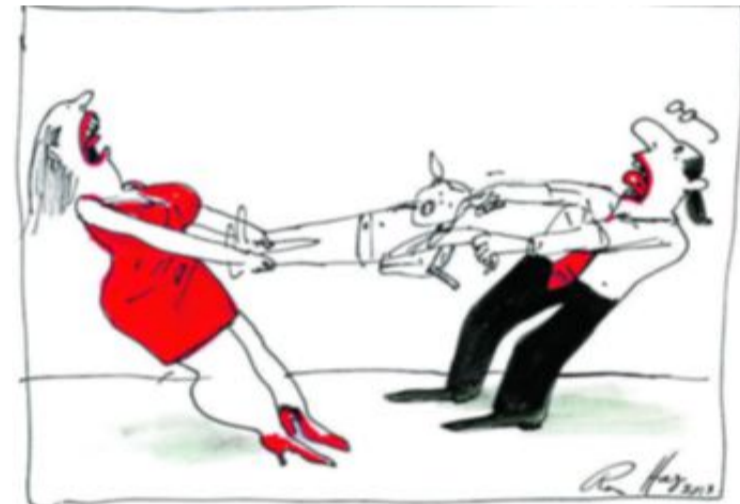
Nytt regelverk haster

Jeg har nå i flere år arbeidet med å bedre rettssikkerheten til barn som utsettes for vold og seksuelle overgrep, og vært med på å lage forslag til nye avhørsregler.

Forslaget ligger til behandling i justisdepartementet, der det har ligget siden høringsfristen gikk ut i februar.

Dagens regelverk er utformet på en tid da forståelsen av hva det vil si å leve med vold og seksuelle overgrep var en annen. Nå vet vi mye mer om hvor ødeleggende dette er for barn enn vi gjorde for tyve år siden. Da var antallet saker få og kompetansen lav. Dagens situasjon er en annen. Barnehuse- ne har brakt inn ny kompetanse i politi og påtalemyndighet, og antallet dommeravhør har eksplodert. Da er det synd at regelverket ikke har fulgt etter.

Vi sliter med dette daglig, men forsøker å gjøre det beste av det. Da er det frustrerende med slike utslag som man får med en nylig avsagt kjennelse i Frostating lagmannsrett. Sakens faktum er klassisk; et barn har avslørt noe som kan være alvorlige straffbare handlinger begått av et familiemedlem, men detaljeringsgraden er lav. Her gjelder det å komme raskt i gang med et avhør av barnet. Utford-

ringen er at familiemedlemmet helst ikke bør varsles om etterforskningen. Da får vedkommende all mulighet til å ødelegge bevis.

Dette er ikke nok for lagmannsretten til å unnlate å oppnevne forsvarer. Det uttales rett ut i kjennelsen at en slik begrunnelse er for generell. Konsekvensen er at

muligheten for å oppklare saken reduseres dramatisk.

Det haster nå med å få på plass et nytt regelverk. Historier som dette har vi mange av, og det er barna som lider.

Ole Bredrup Sæverud, politimester Troms politidistrikt

Dårlig eksempel

First House nekter å offentliggjøre Sylvi Listhaugs kundelister. Direktør Per Høyby begrunner dette i Dagsrevyen: «Jeg tror ikke Telenor vil offentliggjøre sine kundelister.» Det var et dårlig eksempel. Telenor har alltid offentliggjort sine kundelister – i Telefonkatalogen.

Frimann, Alta

NRKs PR-serie

NRK har utvidet sin serie om konsultantselskaper til USA og EU. I Søndagsrevyen 3/11 fikk vi høre om EU som likestiller opplysningsplikt for advokater og kommunikasjonselskaper. Vi har som kjent ikke krav til noen av de to gruppene. Da Senterpartipolitiker Marit

Amstad ble statsråd for samferdsel under Stoltenberg var hun privatpraktiserende advokat. Klienter er konfidensiell informasjon i Norge, for Amstad som for Listhaug. Har Listhaug-kritikerne Lundteigen/Kolberg tenkt seg følgende scenario: Amstad kan ha hatt entreprenører, transportselskaper og andre tilknyttet norsk samferdsel som kunder. Møtte hun noen av dem igjen som rødgrønn samferdselsminister? Det vet vi ikke. Fordi det var slik i dette landet i åtte år at ingen bydde seg om «habilitet og konfidensiell informasjon.» Man hadde jo flertall og kunne gjøre som man ville.

Naj-

Alt tillatt?

De fleste kommentators reaksjoner på Marit Christensens bok om moren til Anders Behring

Brevik var preget av forsiktighet i ordbruken, selv om de var mot utgivelsen. På dødsleiet sa moren nei til videre samarbeid, hun ønsket ikke at Christensens bok skulle komme ut. Men den kom ut, mot morens vilje. Det var en brutal og umoralisk handling. I tillegg var den ynkelig og feig, for en død person er det uendelig lett å seire over. Selv ikke et døende menneskes ønske kan altså stoppe det spekulative pengebegjæret. "Alt" er tillatt i forlagsbransjen, bare det kommer kroner ut av det. Her kan vi se en fortsettelse av oppstyret rundt Knausgårds bøker, der flere personer følte seg uthengt. Kynismen i denne delen av det intellektuelle livet er nå på høyden med det vi tidligere kalte forretningsmoral. Hva mener Kirken og HEF om utviklingen, moral er deres felt..?

Jan Rokne, Stabekk

● Vi forbeholder oss rett til å kutte i manuskriptene.

● **Hovedkronikk:** 4000 tegn. ● **Replikk:** 1500 tegn.

● Alle innlegg blir vurdert og alle får svar.

● All kommunikasjon med redaksjonen må foregå skriftlig via vår epostadresse.